

Nedersaksen

van Groningen tot en met de Achterhoek

‘Hier bint wij thuis’

N

Interview Oost-presentator Monique Sleiderink ■ 5 vragen aan ondernemer Jelle Weever ■ Op visite bij Erve Broam ■ Zanger Hendrik Jan Bökkers over acteren in moodertoal ■ Eropuut tips en veel taal- en cultuurweetjes

INHOUD

- 3. Een duik in het Nedersaksisch
- 7. Samen bouwen aan een toekomst
- 8. Het lekkerste uit de regio: zien, eten, doen!
- 10. Interview Oost-presentator Monique Sleiderink
- 14. 5 vragen aan... ondernemer Jelle Weever (de nieuwe voorzitter van de Economic Board Regio Zwolle)
- 16. Hendrik Jan Bökkers proat, zingt en acteert in de moodersproake
- 19. Mooie uitdrukkingen in 't plat
- 20. Op visite bij Erve Broam in Agelo
- 26. Alles over de Overijsselacademie

RIKKEPOAL

Overal in dit magazine staan Rikkepoaltjes. Deze afra-steringspalen symboliseren de grenzen en de binding met het grondgebied. Wij gebruiken ze als kapstok voor feitjes, weetjes, eigenaardigheden en uitspraken.

COLOFON

Nedersaksen is een speciale uitgave van de OverijsselAcademie, mede mogelijk gemaakt door een financiële bijdrage van de Provincie Overijssel. Met dit magazine en tal van andere activiteiten wil de Overijsselacademie de unieke eigenheid van de regio voelbaar maken. En de rijke geschiedenis en de Nedersaksische taal en cultuur verbinden met de toekomst. Op een manier die raakt en inspireert.

Overijsselacademie Bezoekadres (alleen op afspraak)

Aan de Stadsmuur 79-83, 8011 VD Zwolle

info@overijsselacademie.nl, www.denedersaksen.nl

Redactie: Geeke Snijders, Linde Otten, Jolanda Hofland

Fotografie: Gea Laar, Ingrid Sweers, Mirjam Enzerink

Ontwerp en opmaak: Agrio, 's-Heerenberg

Drukwerk: Veldhuis Media, Raalte

Oplage: 15.000

Versijning: November 2024

Verspreiding: Wervingsverspreiding via PostNL

Door bedrijven en gemeentes die 'kamerad van Nedersaksen' zijn. Overige geïnteresseerden kunnen tegen een vergoeding het blad ook thuis ontvangen.

Bestellen: Regulier tarief per exemplaar: 6,50 euro (inclusief verzendkosten).

Speciale introductie-actie: ga naar

www.denedersaksen.nl/bestellen

Copyrights: Het auteursrecht op dit blad en de artikelen wordt door de Overijsselacademie voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen, vermenigvuldigd of worden opgeslagen in een databank zonder uitdrukkelijke toestemming.

Aansprakelijkheid: Nedersaksen is met grote zorgvuldigheid en naar beste weten samengesteld. Nochtans zijn fouten mogelijk. De Overijsselacademie en de auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelingen gebaseerd op onze informatie.

BESTE LEU,

Wat mooi daj de tied neemt um Nedersaksen te lezen. Wiele wilt 't graag hebben over iets biezunders wat ons bi'j menare brengt: de Nedersaksische taal en cultuur. Veur oons is 't Nedersaksisch veule meer as allenig woorden en tradities. 't Is de kern van oonze streek, diep verankerd in wie wiele bint en waar as wiele weg komt.

Misschien heur ie 't dialect elke dag um oe hen. Ie kent vast de gewoonten en vuult de warmte van de gemeenschap. Moar hei'j der wel es bi'j stil estoan waar as die gewoonten weg komt? 't Nedersaksisch is al eeuwenlang een belangriek diel van oonze streek. 't Verbindt oons met de plek waar as wiele leaven en geeft ons 't gevoel van thuuskommen, van Grunningen tot de Achterhook.

Of aj nou jong of old bint, nij hier of al lang hier woont, 't Nedersaksisch leeft. 't Brengt ons nich alleen bi'j menar, moar ok bi'j de plek waar wiele woont, warkt en geniet. Azze wiele oonze cultuur beter begriep, stoat wiele ok meer open veur andere culturen.

't Nedersaksisch is nich gewoon een dialect, moar een erkende taal én cultuur die oons verleden levendig holt en ons richting gef veur de toekomst. Wie hechten veul weerde an 't hoeden en deurgeven van 't Nedersaksisch an de volgende generaties. 't Is oons arfgoed wat ons laot zien waar wie weg komt en helpt ons te bepaolen waar azze wiele op an wilt. Met dit magazine wilt wiele oe metnemen op een reis deur de geschiedenis en de betekenis van 't Nedersaksisch. Samen kunt wie ontdekken waaromme 't zo belangriek is en waaromme wie d'r trots op mag wezen.

GOADGOAN,

**HENDRIK JAN BÖKKERS EN
ALBERT BARTELD'S**

(Gastredacteuren van *Nedersaksen*)

Van generatie op generatie

EEN DUIK IN NEDERSAKSISCH ERFGOED

Wie goed om zich heen kijkt, ziet dat het Nedersaksisch overal tot leven komt in deze provincie. Het leeft in de historische Hanzesteden, in de gezellige brinkdorpen, en in het dagelijkse leven van de mensen die hier wonen. De taal, de gebruiken, en de gewoonten die van generatie op generatie zijn doorgegeven, vormen het hart van de Nedersaksische cultuur. Het is een levendig deel van onze geschiedenis dat ons verbindt met het verleden en met elkaar. Dolf, Martine en Romano laten zien welke rol de Nedersaksische cultuur speelt in hun leven.

Tekst: Jolanda Hofland. Fotografie: Gea Laar

Romano in 't kort

Naam: Romano Boshove

Geboortedorp: Hardenberg

Favoriet dialectwoord: Mangs

Favoriete dialectuitdrukking: "A'j doet wa'j zegt, dan lieg ie niet."

Favoriet natuurgebied: Engbertsdijkvenen in Kloosterhaar

Grote voorbeeld: Opa Lucas

Mijn opa Lucas van moeders kant is mijn grootste voorbeeld. Hij sprak nauwelijks Nederlands, maar altijd dialect. Als hij op mij moest oppassen, probeerde hij wel Nederlands te praten. Tot ergernis van mijn moeder. Op een gegeven moment zei ze: 'Pa, praat maar in je eigen taal tegen hem, want zo leert hij ook niet normaal Nederlands.' Ik ben haar nog altijd dankbaar. Want daardoor spreek ik nu én perfect Nederlands, maar beheers ik ook het dialect van deze streek. Ik merk als politicus dat het maar wat fijn is als je de taal van de mensen spreekt.

CULTUURBELEID

Ik voel me een Nedersaks. Dat is denk ik een betere term als Hardenberger. Een poosje woonde ik hier vlak over de grens in Duitsland. En dan kun je jezelf natuurlijk geen Hardenberger noemen, maar nog wel steeds Nedersaks. Ik kwam er weg met de streektaal. Dat gaat over stadsgrenzen, zelfs landsgrenzen. Als je het hebt over de Nedersaksische cultuur, dan is taal daar natuurlijk slechts een onderdeel van. Ons cultuurbeleid in Hardenberg gaat niet alleen over taal. Dat zal in de rest van Overijssel niet anders zijn. De cultuur is meer. Het zit in de mensen. Wat onze streek zo sterk maakt is dat we de dingen samen doen, met elkaar. Gemeenschapszin. Als je ziet hoeveel mooie evenementen er hier plaatsvinden, hoe het verenigingsleven bloeit, al dan niet ondersteund door het lokale bedrijfsleven.

PRAKTISCHE HULP

Daarnaast houden tientallen vrijwilligers hier de streekmusea open. Of ze varen met de Vechtzomp. Of ze zijn lid van een historische vereniging. Ik denk dat we als gemeente deze vrijwilligers soms financieel, maar vooral ook praktisch moeten ondersteunen. Helpen als er bijvoorbeeld een vergunning moet worden aangevraagd. Zodat zij kunnen doorgaan met wat ze nu al doen. Of dat voldoende is, kan ik niet inschatten. Lange tijd hebben we ons cultureel erfgoed misschien een beetje te veel voor lief genomen. Dus het is goed dat iedereen nu wakker is en er bovenop zit."

**'WAT ONZE STREEK
ZO STERK MAAKT IS
DAT WE DE DINGEN SAMEN
DOEN, MET ELKAAR'**

Romano Boshove (28) is geboren en getogen in Hardenberg. Al zes jaar is hij het jongste raadslid van die gemeente. De Nedersaksische cultuur draagt hij een warm hart toe.

"Als zoon van een vluchteling uit Macedonië en een moeder uit Nederland heb ik een enigszins buitenlands uiterlijk. Op straat kreeg ik daardoor best vaak te maken met discriminatie en racisme. Scheldkanonnades waar je niet blij van wordt en waardoor je je onwelkom voelt in je eigen omgeving. De discriminatie voelde als een afwijzing. In de tijd waarin dit speelde, ging het in de politiek vaak over de vraag: wat zijn nou Nederlandse normen en waarden? Voor mij is die vraag niet lastig te beantwoorden. Toen niet en nu nog steeds niet. Ik vind dat iedereen moet kunnen zijn wie hij is en mee moeten kunnen doen in onze samenleving. Dat bewerkstellingen was voor mij een reden om de politiek in te gaan.

'WE HEBBEN ALLEMAAL EENZELFDE SOORT HANZE MENTALITEIT'

Martine Soepenber (25) is secretaris van de in maart officieel opgerichte Jeugd Hanze. Daarnaast bezoekt ze al tien jaar uitwisselingsprogramma's waar jongeren uit allerlei Hanzesteden in Europa samenkomen.

"Dat mijn geboorteplaats Ommen een Hanzestad is, leerde ik als kind al tijdens de geschiedenislessen op school. Maar wat het zijn van een Hanzestad precies inhield en dat het anno 2024 nog steeds leeft en vooral ook veel jongeren samenbrengt, was mij destijds totaal onbekend.

Ik zat in de derde klas van de middelbare school, was vijftien jaar oud, toen een lerares ons vertelde over een uitwisselingsweek met andere Hanzesteden. Daar wilde ik naartoe, dus schreef ik een brief met een uitgebreide motivatie. Uiteindelijk werd ik uitgekozen. Gelukkig maar. Want ik kwam helemaal enthousiast terug van dat Hanze-weekje in de Estlandse stad Viljandi. Ik was zoals ze dat zo mooi zeggen besmet met het Hanzevirus.

MOOIE PAKHUIZEN

Tegenwoordig kan ik dus wel volmondig zeggen dat ik van Hanzesteden houd. Ze liggen natuurlijk allemaal prachtig aan het water en hebben vaak een rijke historische binnenstad met van die mooie pakhuizen. Tel daar nog een gemoedelijke sfeer en de gemeenschappelijke geschiedenis bij op van een Hanzeverbond dat meer dan tweehonderd aangesloten steden welvaart en economische voorspoed bracht, en de stad gaat nog meer leven. Het mooie van dit alles vind ik misschien wel dat toen de VOC opkwam, de Hanzesteden weliswaar weer op zichzelf waren aangewezen, maar elkaar niet loslieten. En dat is vandaar de dag nog steeds zo.

Het is niet zo dat alle gesprekken en uitstapjes die we als Hanzejongeren maken altijd één op één over de Hanze gaan. Zeker niet. Al is dat natuurlijk wel onze gemeenschappelijke deler. De reden waarom we samenkomen met andere jongeren uit Hanzesteden in binnen- en buitenland. Wat we wel doen, is samen projecten opzetten, bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid of toerisme. We hebben met andere steden aan een Hanze-novel, gewerkt, elke stad schreef een eigen hoofdstuk. Deze novel is inmiddels uitgebracht. Weet je wat leuk is, ik spreek een beetje dialect en met

Martine in 't kort

Naam: Martine Soepenber

Geboortedorp: Ommen

Favoriete dialectwoord: "Ik zeg vaak los, in plaats van open."

Favoriete dialectuitdrukking: "Ik pak de paling in." (Ik stop ermee voor vandaag).

Favoriet natuurgebied: "Junner koeland en de heide bij Ommen."

Favoriete Hanzesteden: Deventer en Zwolle

dat dialect kan ik in sommige Duitse Hanzesteden prima uit de voeten. Wat mij verder altijd opvalt, is dat we allemaal eenzelfde soort mentaliteit hebben. We vinden onze geschiedenis belangrijk, maar staan daarnaast open voor nieuwe ideeën, zijn creatief en zoeken met elkaar naar samenwerkingen. Die oude handelsgeest van de Hanze is misschien toch onze gezamenlijke erfenis. Je kunt het slechter treffen."

Sinds 1996 is het Nedersaksisch een officieel erkende streektaal in Nederland.

Dolf in 't kort

Naam: Dolf Ruesink
Geboortedorp: Winterswijk
Favoriete dialectwoord: Drietebuul
Favoriete dialectuitdrukking: Vaak bu'j te bange
Favoriet natuurgebied: Buurserveen
Favoriet dialectnummer: Spräönevloch (Boh Foi Toch)

In de Achterhoek is alles wat zachter en zangerig. Het Twents is hoekiger, meer afgebeten. In mijn werk als journalist kwam de streektaal goed van pas. Als je de taal van de mensen uit de streek spreekt, zijn er geen barrières en vertrouwen ze je vanzelf wat meer toe.

OP VELDTOCHT

Voor mijn nieuwste boek ben ik op veldtocht gegaan om te zien waar Normaal in die halve eeuw allemaal speelde en wie hun fans zijn en waren. Uiteindelijk kwam ik vooral in de dorpjes en buurtschappen terecht. Op plekken waar de verbondenheid onder de bevolking nog groot is en ze jaarlijks een zomerkermis, een bloemencorso, een paasvuur, een septemberfeest, een schuttersfeest of motorcross organiseren. Met als vast onderdeel een optreden van Normaal.

Wat opviel bij de fans in het algemeen is hun uitbundigheid. Ze gaan voor, tijdens en na optredens uit hun dak, alle remmen los. Ze hōken, zoals we dat hier zo mooi zeggen. Ik heb bij de provinciale commissies die hierover gaan, een warm pleidooi gehouden om hōken het predicaat immaterieel cultureel erfgoed te geven. Naast de gondelvaart in Giethoorn en carbidschieten in Kampen, hoort hōken echt in dat rijtje thuis. Normaal baande de weg voor liedjes in de eigen streektaal. Kijk eens hoeveel muzikanten dat inmiddels zijn gaan doen. Belangrijk. Deze muziek heeft de eigenheid van de streek in zich. En vaak gaan de liedjes over hier, onze leefwereld. Met herkenbare thema's.

SCHOUWSPEL

Waar ik achter ben gekomen, is dat 'de anhängers' van Normaal zo hun eigen rituelen hadden. In Overijssel – en dat met name in Dalfsen – trokken de fans van heinde en ver met tractoren en veewagens naar een optreden. En op elke kruising of rotonde die ze passeerden, strooiden ze stro. Dat leidde tot een mooi randgebeuren. Want de dorpelingen zaten vaak gezellig aan de kant van de weg naar het schouwspel te kijken. Het was een hele happening, een soort spontane optocht. Uiteraard werd daags na het optreden alles netjes schoongeveegd. In datzelfde Dalfsen – Normaal trad hier in Overijssel het meest op – vonden de optredens plaats in het weiland bij de familie Wennemars op de Brink. Bij het 25ste optreden werd een nieuw straatnaambord geplaatst: de Hōkersbrink. Maar je raadt het al, dat bord was binnen de kortste keren verdwenen. Dalfsen heeft het bord nog een paar keer vernieuwd, maar tegenwoordig steekt er alleen nog maar een paaltje uit de grond. Geen probleem. Iedereen uit de buurt weet welk bord er eigenlijk had moeten staan."

'HØKEN HOORT IN HET RIJTJE VAN IMMATERIEEL CULTUREEL ERFGOED THUIS'

Journalist en schrijver Dolf Ruesink (72) schreef onlangs *Feesten als wilde beesten* over de betekenis en invloed van de Achterhoekse rockband Normaal in de afgelopen vijftig jaar. Met 3100 optredens en 5 miljoen bezoekers valt er wel iets zinnigs te zeggen over 'de anhängers' (van wie een groot deel uit Overijssel komt) en hun tradities.

Dolf: "De eerste helft van mijn leven heb ik in de Achterhoek gewoond, de tweede helft in Twente. In Haaksbergen om precies te zijn. Thuis spraken ze Nederlands met ons en beslist geen streektaal. Dat was beter voor je schoolprestaties en carrièrekansen. Op de HBS sprak vrijwel niemand dialect. Nu ik daarop terugkijk, denk ik: belachelijk dat het zo ging. Een accent, daar is niks mis mee. Voor mij veranderde alles als donderslag bij heldere hemel toen ik Normaal ontdekte. Ik ben door hun muziek van de streektaal gaan houden en het ook actief gaan gebruiken. Ik zie duidelijk verschillen tussen hoe het dialect in de Achterhoek gesproken wordt en in Twente.

Bevlogen cultuurdrager

SAMEN BOUWEN AAN LEEFBARE TOEKOMST

De Overijsselacademie in Zwolle speelt als organisatie een sleutelrol in het onderzoeken, bewaren en delen van de rijke geschiedenis, taal en cultuur van onze streek. Volgens Geeke Snijders, directeur sinds 2023, is het belangrijker dan ooit om met een breed programma de Nedersaksische cultuur en regionale geschiedenis te versterken.

Fotografie: Hilde An Snijders

"Onze cultuur en regionale geschiedenis zijn onmisbare onderdelen van ons erfgoed", geeft Geeke aan. "Waarom? Omdat ze het verhaal vertellen van onze voorouders. Door onze taal te spreken, onze tradities te koesteren en kennis te hebben van de geschiedenis, voelen we ons verbonden met de plek waar we wonen, werken en leven. Samen met mijn team leid ik een breed en divers programma waarmee we de Nedersaksische cultuur en regionale geschiedenis versterken."

STEVIGE BASIS CREËREN

Geeke benadrukt dat de Overijsselacademie hierin niet alleen staat: "Samen met onze partners uit de regio bouwen we aan een toekomst waarin die Nedersaksische cultuur en geschiedenis een stevige basis vormen. Door vanuit het DNA van deze streek te werken, creëren we een regio waar mensen zich thuis voelen, trots zijn op hun erfgoed en samen werken aan een sterke, leefbare toekomst."

'KOESTER HET DNA VAN DE REGIO'

In een tijd waarin globalisering en digitalisering ons soms verder en verder lijkt te verwijderen van onze wortels, is het volgens Geeke juist belangrijk om onze cultuur en geschiedenis te koesteren: "Als je weet waar je vandaan komt, geeft je dat houvast in een veranderende wereld. Bovendien helpt die kennis je om het erfgoed van anderen beter te begrijpen. Elk dorp, zelfs elke boerderij in onze regio heeft een uniek verhaal dat onze regionale eigenheid vormgeeft. Die

verhalen willen we zichtbaar maken, niet alleen voor inwoners, maar ook voor nieuwkomers."

EEN REGIONALE BEWEGING

De Overijsselacademie neemt de verantwoordelijkheid om vanuit haar missie de Nedersaksische cultuur en regionale geschiedenis toegankelijk te maken en te versterken. "Zo-als gezegd, geloven wij erin dat je het heden pas echt kunt begrijpen als je het verleden kent. Zonder die kennis kun je de toekomst niet goed vormgeven. Daarom bieden we lessen en workshops aan over het Nedersaksisch, delen we onze kennis met jongeren en brengen we de cultuur en geschiedenis onder de aandacht via verschillende platforms, zoals de populaire podcast De Nedersaksen.

Ook dit magazine is een belangrijk onderdeel van ons programma. Wat we uiteindelijk willen is de komende jaren duurzaam investeren in het versterken van onze regionale eigenheid. Met steun van lokale gemeenschappen, onderwijs, overheden en het bedrijfsleven willen we de Nedersaksische cultuur en geschiedenis niet alleen behouden, maar ook laten bloeien als een levend onderdeel van ons dagelijks leven. Zo zorgen we ervoor dat deze rijkdom wordt doorgegeven aan toekomstige generaties. Ons doel is om samen te bouwen aan een regio waar iedereen zich thuis voelt, met respect voor het verleden en een open blik naar de toekomst."

'Ik kom hier thuis...'

"Na mijn studie heb ik een tijd in Den Haag gewoond, een avontuur vol nieuwe mensen en kansen. Maar wat ik het meest miste, was de verbondenheid met mijn omgeving, de taal en cultuur waarin ik ben opgegroeid. Het voelde niet als thuis zonder de hartelijke begroetingen met 'moi' of de rietgedekte boerderijen van het oosten en noorden van Nederland. Toen ik terugkeerde naar Drenthe, viel alles op zijn plek. Het gevoel van thuis zijn zit diepgeworteld in de cultuur en gewoonten van deze regio. Of je nu in Drenthe bent, Twente of de Achterhoek, je voelt je verbonden."

PROEF EN ONTDEK DE NEDERSAKSISCHE CULTUUR

ERFGOED

Onlangs verscheen het boek *Waar onze taal weg komt*, geschreven door Harrie Scholtmeijer, dialectoloog en werkzaam bij de Overijsselacademie. Dit boek biedt een fascinerende kijk op de geschiedenis van het Nedersaksisch in Overijssel. Met een wetenschappelijke benadering vertelt Scholtmeijer het verhaal van de ontwikkeling en betekenis van dit dialect in onze provincie. Een aanrader voor iedereen die meer wil weten over het erfgoed van onze streektaal!

SMAKELIJKE TRADITIE

In het Nedersaksische gebied is het bakken van knieperties en ijerkoeken een geliefde traditie rond de jaarwisseling. Deze dunne, knapperige wafeltjes zijn niet alleen lekker, maar hebben ook een bijzondere betekenis. Op Oudejaarsdag worden de ijerkoeken plat gebakken. Dit staat symbool voor het jaar dat voorbij is. Op Nieuwjaarsdag worden ze opgerold geserveerd, omdat het nieuwe jaar nog moet beginnen. Deze traditie brengt niet alleen de geur van versgebakken koekjes in huis, het is ook een moment van terugblikken en vooruitkijken.

OUD EN NIEUW KNIERPETIES (PLATTE WAFELTJES):

Ingrediënten:

- 600 gram bloem
- 2 zakjes vanille suiker
- 500 gram suiker
- 1 theelepel kaneel
- 240 gram boter
- Snufje zout
- 3 eieren

Bereidingswijze:

- Smelt de boter en laat deze afkoelen.
- Meng de suiker en eieren goed door elkaar.
- Voeg de gesmolten boter toe en roer goed door.
- Voeg de bloem, kaneel en een snufje zout toe en meng tot een stevig deeg.
- Desnoods het deeg even stevig maken door het een tijdje in de koelkast te plaatsen.
- Draai klein bolletjes van het deeg.
- Verhit het wafelijzer en bak dunne, platte wafeltjes van het deeg.
- Laat ze afkoelen op een rooster.

EROPUIT

Elk jaar fietsen er tien miljoen mensen door het prachtige Twentse landschap. Wat niet iedereen weet, is dat aan dit landschap bijzondere verhalen kleven. Verhalen over bijzondere plekken, maar ook over de geschiedenis van onze streek. Via Fietsroutenetwerk Twente kun je ze allemaal lezen. In het Nederlands, in het Nedersaksisch en zelfs in het Duits.

Zin in een fietstochtje? Aarzel dan niet, en kijk op www.routenetwerkentwente.nl voor de routes van het Fietsroutenetwerk Twente. Wie weet kom je wel een verhaal tegen dat je nog niet kende. Veel fietsplezier!

RECEPT VOOR IJERKOOKEN (OPGEROLDE WAFELTJES):

Ingrediënten:

- 500 gram bloem
- 1 theelepel kaneel
- 475 gram suiker
- Lauw water
- 225 gram boter
- Zakje vanillesuiker
- 4 eieren
- Snufje zout

Bereidingswijze:

- Smelt de boter en laat deze afkoelen.
- Klop de eieren met de suiker tot een luchtig mengsel.
- Voeg de gesmolten boter toe en roer goed door.
- Meng de bloem, kaneel en een snufje zout erdoor met een beetje lauw water tot een glad beslag.
- Verhit het wafelijzer en bak dunne wafeltjes.
- Terwijl de wafeltjes nog warm zijn, rol ze snel op tot een buisje en laat ze afkoelen.

Fotograaf: Gijs Versteeg - MarketingOost

DE TAAL VAN DE HANZE

De Hanze, een groep van handelssteden en -gemeenschappen, was heel belangrijk in de handel en economie tijdens de middeleeuwen. Het Nedersaksisch was de taal die werd gebruikt binnen de Hanze, waardoor handelaars uit verschillende plaatsen met elkaar konden praten en samenwerken. Het Nedersaksisch heeft geholpen bij het uitwisselen van culturen en het samensmelten ervan binnen de Hanze. Dit herinnert ons eraan hoe krachtig taal kan zijn om verbindingen te maken.

Meer weten over de hanzesteden?

Kijk op: www.visithanzesteden.nl.

EEN PRAKKEZASIE VAN EEN BOERENJONGEN

*Ik wol da'k een koe was van Evert van 't Zaand
Dan bracht mi-j zien Sara elke ochend naar 't laand
En klopte mi-j ok zo goedig op de rugge
En dreef mi-j na 't melken ok weer trugge*

*Wat zol ik mooi bôlken, staotig en lang
Ik zol 't maken as karrekgezang
En zee ze 'Wat zingt ie!' en gaf zie me 'n tik
Och herik! 'k Geleuve da'k barstte van skik.*

*En dan met de warmte!. Wanneer 't zo iens was
Kiek, dat ze in 't grös in slaop evallen was -
Now! 'k Wus wel, da'k zachies naast eur sloop
Eur smokte! En dan as een haas op de loop!*

K.

Vertaling Harrie Scholtmeijer.

Het origineel is uit 1882 en geschreven in het dialect van Oud-Leusden (bij Amersfoort, niet het Overijsselse Oudleusen), ondertekend met K., waarschijnlijk is dat R.A. Kolléwijn (Amersfoort 1857 – Helmond 1942).

TAAL AMBASSADEURS

Overijssel kent diverse streektaalvarianten. Elke regio heeft zijn eigen vrijwilligers en ambassadeurs die zich inzetten voor het behoud en de promotie van de taal. Deze clubs en ambassadeurs werken samen met de Overijsselacademie om de Nedersaksische taalvarianten in de provincie te versterken en te behouden voor toekomstige generaties.

Twents: De vereniging Kreenk veur de Twentse Sproak en de Twentse Taalambassadeurs zetten zich actief in om het Twents levend te houden. Ze organiseren cursussen, evenementen en promoten de Twentse taal en cultuur.

Sallands: In Salland wordt de streektaal levendig gehouden door organisaties zoals de streektaalvereniging Sallands-Oost-Veluwe, die zich inzetten voor de promotie van de Sallandse taal en tradities.

Kop van Overijssel: De taalvarianten in de Kop van Overijssel worden ondersteund door lokale verenigingen zoals de taelkrink Genemuiden en taalambassadeurs die de streektaal promoten en beschermen.

In Flevoland is de variant Urks: Stichting Urker Taol richt zich op het behoud van het unieke dialect van Urk en de omliggende regio's.

Ontdek meer over deze initiatieven en hoe je zelf kunt bijdragen aan het behoud van onze streektaal! www.denedersaksen.nl

Monique Sleiderink:

‘IK HEB HET BESTE UIT TWEE WERELDEN’

Oost-presentator Monique Sleiderink is geboren en getogen op het platteland van Oud Ootmarsum. Ze ging vijftientig jaar geleden terug naar haar geboorteplek om samen met haar ouders een huis te bouwen. “Teruggaan naar mijn geboortegrond was niet gemakkelijk, maar heeft me uiteindelijk wel rust gebracht.”

Tekst: Jolanda Hofland Fotografie: Gea Laar

Monique: “Rond mijn dertigste ben ik samen met mijn man Bert terugggegaan naar de plek waar ik ben geboren. In het buitengebied van Oud Ootmarsum. Hier heb ik het beste van twee werelden. Ga ik naar links dan zit ik binnen vijf minuten middenin de natuur van het Springendal. Glooiend landschap, heide, bossen, kabbelende beekjes, de waterbronnen... Fiets ik de andere kant op, dan zit ik in mum van tijd in het gezellige centrum van Ootmarsum. Met z’n terrasjes en kunstenaarsateliers. Ik kan dus met overtuiging zeggen: hier, waar ik nu woon, is mien plek.”

VERKNOCHT AAN DE PLEK

“Bert en ik woonden hiervoor in een Vinex-wijk in Hengelo. Prima huis, heel praktisch, maar we wilden wat meer ruimte, terug naar een kleiner dorp of stadje, ook met het oog op onze kindwens. Mijn ouders gaven in die tijd aan dat ze het niet meer zagen zitten alleen te wonen in het ouderlijk huis. De woning was oud en het stuk grond rondom het huis veel te groot voor hen beiden. Wij hebben toen voorgesteld samen met hen een nieuw huis te bouwen op die plek. Mijn vader vond het geweldig, de tranen stonden zo’n beetje in zijn ogen. Hij was verknocht aan deze plek, wilde beslist niet naar een aanleunwoning in het dorp. Vanuit onze achtertuin kijk je nog op de oude boerderij – 200 meter verderop – waar mijn vader zelf is geboren. Toen hij trouwde met mijn moeder, kon hij dit stukje grond kopen om er een woonhuis met een hobbyschuur op te bouwen. Hij was melkboer, kende elke weg, elk pad, maar ook alle mensen. En zij kenden hem. Het voelde goed om met mijn ouders dit nieuwe avontuur aan te gaan. Al waren er echt ook wel dagen bij dat ik dacht: wat doe ik? Weinig jonge mensen in

de buurt, terug bij je ouders. Maar ik wist ook hoe blij ik hen maakte.” Helaas heeft mijn vader maar vier jaar kunnen genieten van de nieuwe woning. Mijn moeder daarentegen, leefde nog 21 jaar naast ons.”

GROTE KINDERWENS

“De eerste jaren terug in Oud Ootmarsum waren pittig. De fundering van het huis lag er net in, toen bij Bert kanker werd geconstateerd. Een schok. Hij moest worden geopereerd, kreeg bestralingen en de hele rataplan. Uiteindelijk kwam het goed met zijn gezondheid, goddank. We droomden daarna zelfs voorzichtig weer over kinderen. Die kindwens was groot. Terwijl de meeste vrienden om ons heen hun gezinnen uitbreidden, wilde het bij ons niet vlotten. Vijf jaren met veel vruchtbaarheidsbehandelingen volgden. Je kan rustig zeggen dat kinderen krijgen een obsessie voor me werd. Ik wilde zo graag. Tja... en dan gebeurt het terwijl je het niet verwacht. Bert en ik zaten op de Malediven. Een paar maanden daarvoor was zijn vader plotseling overleden en waren we halsoverkop teruggekeerd van een vakantie in Sri Lanka. Het staartje van die vakantie, namelijk een weekje Malediven, liepen we daardoor mis en haalden we nu in. Vlak voordat we vertrokken had ik nog een terugplaatsing gehad. Ik

N

Het Nedersaksisch wordt gesproken in zes provincies: van Groningen tot de Achterhoek.

Monique in 't kort

Naam: Monique Sleiderink

Burgerlijke staat: Getrouwd met Bert, moeder van tweeling Ingmar en Hugo (19).

Bekend van: Regionale omroep Oost . Daar werkt ze al jaren voor en achter de schermen.

Geboren in: Oud-Ootmarsum

Favoriete dialectwoord: "Tweeduuster. In het Nederlands zeggen we 'schemering', maar dat geeft niet zo beeldend en poëtisch de betekenis weer als in het Twents."

Favoriete dialectuitdrukking: "Wat leu wilt hoger drien as ze 't gat hebt zitten! Mijn vader gebruikte die uitdrukking vroeger vaak; hij had een hekel aan mensen die zich beter voordeden dan ze waren. Ook mooi: 'n Hoesbreef nich verlesen. Oftewel: vergeet nooit je afkomst, je identiteit."

Favoriet natuurgebied: "Het Springendal in Oud Ootmarsum/ Hezingen. Vooral in augustus, als de heide paars kleurt, is dat een fantastische plek van rust en ruimte."

Favoriet dialectnummer: "Het Fait van Groninger Alex Vissering. Een ingetogen en prachtig nummer over iets heel simpels dat oh zo belangrijk is: gelukkig zijn én daar bij stilstaan. Dat laatste doen we vaak te weinig. Dit lied wijst mij daar altijd weer op. Bovendien houd ik van de noordelijke dialecten: het rauwe, het pure, synoniem aan de volksaard."

Favoriete programma: "Ik houd van programma's over streektaal en streekcultuur. Ik kijk erg graag naar de NDR en WDR, met beeldende reportages over landschappen, volken en hun gebruiken. Ook toeristische programma's als Wunderschön horen daar bij. Daarnaast stem ik op programma's als Typisch en Dwars door de Lage Landen. En niet te vergeten de podcast De Nedersaksen. De eigenheid van een streek en de identiteit van de bewoners geven een regio ziel/karakter en leveren mooie verhalen op. De behoefte aan dit soort verhalen neemt toe in een wereld die steeds complexer wordt en een samenleving die vergrijsd. Daar ligt een taak voor onze regionale omroep Oost."

verwachtte er niks van, was zo druk geweest. Op de Malediëven was ik vooral moe. Daar trok ik nog geen conclusies uit. Pas toen ik op een avond vis in combinatie met vlees begon te ruiken en er een beetje misselijk van werd, opperde Bert dat ik weleens zwanger kon zijn. Ik had een zwangerschapstest meegenomen. Wat denk je: twee blauwe streepjes. Hartstikke zwanger. Ik wil geloven dat Berts overleden vader hier een hand in heeft gehad. Hij heeft daarboven aan de juiste touwtjes weten te trekken. Maar het verhaal is nog niet klaar. Vlak daarna overleed ook mijn vader. Op zijn sterfbed kon ik hem gelukkig nog wel vertellen over mijn zwangerschap. Hij reageerde door mijn moeders hand te pakken en er even in te knippen. 'Dan bi'j tenminste straks niet allene', zei hij zachtjes. Uiteindelijk beviel ik van twee gezonde jongens. De oudste heet Ingmar Gerard, vernoemd naar mijn schoonvader. De jongste Hugo Marinus de naam van mijn vader. Het plaatje klopt. Want de grap is, Ingmar en Hugo lijken fysiek én qua karakter ook nog eens op de opa naar wie ze zijn vernoemd. De oma's zagen hun eigen man

weer terug in de jongens. 'Dat is d'r ene van oons', riep mijn moeder dan. 'Oh den lik op oonze kaant' zei mijn schoonmoeder. Voor mij is dát de cirkel van het leven, die was met de komst van de tweeling ineens rond."

VLOEIEND DIALECT

"We hebben hier in Oud Ootmarsum een fijne buurtschap, iedereen kent elkaar. We lopen de deur niet bij elkaar plat, maar viere wel de nodige feestjes samen en steunen elkaar in verdriet. Heel waardevol! Daarnaast viere we jaarlijks dat we bureen zijn met een Noaberdag. Dan fietsen we met z'n allen door de omgeving en sluiten af met hapje en drankje. Ik genoot en geniet van die contacten. Met de komst van de jongens werd dit een nog mooiere plek om te wonen. Met overtuiging kan ik nu zeggen: teruggaan naar mijn geboortegrond was een goede keus. Mijn tweeling is hier ook echt geworteld. Ze zijn inmiddels negentien. Een van de twee gaat naar een keet waar de jongeren samenkomen. De ander heeft vrienden in Oldenzaal en die komen hier ook geregeld naartoe. Dat was in mijn jeugd wel anders. Toen was Oldenzaal de grote stad, zou ik haast zeggen. Daar gingen wij naartoe, zij kwamen niet bij ons."

In ons gezin was ik een nakomelingetje. Mijn ouders communiceerden in dialect met elkaar en dus ook met mij. Ik sprak dus ook vloeiend dialect. Dat is normaal, dacht ik. Pas toen ik naar school ging, kwam ik erachter dat dit niet voor elk kind gold. Ik herinner me dat ik een stukje in dialect moest voordragen op school. En op de middelbare school zei de docent Nederlands die zelf uit Dordrecht kwam tegen mij: 'Dat je zo goed dialect spreekt, heeft alleen maar voordelen. Je schrijft niet alleen goed, je hebt ook geen moeite met sterke en zwakke 'werkwoorden'. Top toch? Tijdens mijn studie Communicatie volgde ik een hoorcollege van de inmiddels overleden theoloog en communicatiewetenschapper Anne van der Meiden. Hij had het over 'op dezelfde golfengete zitten' en over mensen die met elkaar 'levelen'. Volgens hem was dialect dé taal waarin dit gebeurt. Toen hij vroeg wie dialect sprak, stak ik – zij het wat aarzelend – mijn vinger op. 'Wat spreek je dan?' 'Twents', antwoordde ik. 'Aaah dan gaan we het college vanaf nu in het Twents voortzetten. Want ook al spreekt niet iedereen het, 'ze begriep oons wal.' Na dat hoorcollege vroeg Anne me of ik in zijn meelesgroepje wilde. Hij vertaalde de bijbel naar het Twents. Mijn taak als jongere was om ervoor te waken dat het niet te stoffig, te oubollig werd. Een uitdaging. Ik herinner me dat we drie avonden lang spraken over alleen al de eerste drie woorden: In den beginne. Hoe vertaal je dat? Uiteindelijk opperde iemand Veurtieds. Briljant. We vertaalden niet alleen, maar bedachten dus ook zelf nieuwe woorden."

DE OOO UIT HENGELOO

"Door de jaren heen zag ik bij de regionale omroep Oost collega's vertrekken naar Hilversum: Daphne

Bunskoek, Carrie ten Napel, Leonie ter Braak... Zelf ben ik hier gebleven. Ik had het naar mijn zin hier, voelde niet de behoefte weg te gaan. En heel eerlijk, mijn accent had me misschien ook wel in de weg gezeten. Een zachte G uit Brabant of Limburg word nog geaccepteerd, maar de oooo van Hengelooo, pruimen ze veel minder op de landelijke tv. Dat wordt toch al snel geassocieerd met minder intelligent. Zo jammer. Ik vind een accent juist

'WE VIERN HIER JAARLIJKS DAT WE BUREN ZIJN MET EEN NOABERDAG'

charmant. Ook bij mijn kinderen. Het heeft iets streekeigens. Het is een uiting van identiteit. Saamhorigheid. Het verbindt ons. We zouden ons dialect nog meer positief kunnen gebruiken. In de sport doen we dat al een beetje. Hoe sterk is niet de kreet: 'Goa stoan ai'j veur Twente bint.' Maar ook op andere terreinen, zoals bijvoorbeeld in het bedrijfsleven of in de zorg past de inzet van het Nedersaksisch. Al is het maar af en toe een woord, een kreet. Dialect zoals ik het spreek en geleerd heb, hoor je steeds minder. Dat is ook niet erg. Taal is in ontwikkeling en constant aan verandering onderhevig. Spreek je het niet, geen probleem. Maar soms is het in deze streek wel handig om er gebruik van te maken. Dat kan net het ijs breken."

STREEKTAAL VERBINDT

"De Overijssellacademie heeft voor de zorg een heel handig streektaalzakboekje ontwikkeld. In de zorg is het sowieso fijn als je gevoel hebt voor het dialect, omdat veel ouderen het nog spreken. Het is wel handig als een patiënt zegt 'Joa, joa, het geet wal', een dokter dan in de gaten heeft dat het helemaal niet zo goed gaat. Ik ben er ook van overtuigd, dat als mijn eigen vader toen hij in het ziekenhuis in Nieuwegein werd behandeld, af en toe een dialectwoord had gehoord, het zijn genezingsproces ten goede was gekomen. Nu klaagde hij vaak: 'Ik kan gin means verstaan.' En: 'Ze luustert geels nich noar mie.' Streektaal kan echt drempels wegnemen, bruggen slaan. Het verbindt. In de zorg, de sport, het zakenleven, op straat. In veel gevallen heeft het echt nog een functie. Ik zeg altijd: is die functie weg, dan kun je de taal net zo goed in 't museum zetten. Gelukkig is dat nog lang niet aan de hand."

Ik blijf me in elk geval inzetten voor die streektaal en in het verlengde daarvan voor het behoud en versterken van de identiteit van onze regio. Zo is er het idee om in opdracht van de Overijssellacademie samen met Hendrik Jan Bökkers en Albert Bartelds de provincie in te trekken met een Nedersaksencafé, waarin we allerlei gasten ontvangen die met ons praten over actuele thema's, dichtbij huis. Bij voorkeur in de streektaal, want die verbindt en leeft nog volop."

ONDERNEMER JELLE WEEVER

Jelle Weever, een van de directeurs van het familiebedrijf Weever Groep uit Kampen en sinds 1 oktober de nieuwe voorzitter van de van de Economic Board Regio Zwolle, denkt dat ook ondernemend Noord- en Oost-Nederland iets kan meepikken uit de Nedersaksische cultuur.

Tekst: Jolanda Hofland Fotografie: Wander in Bloom – Scarlett de Moor

1 Je bent directeur van een van de vele familiebedrijven in de regio. Waarom zijn die familiebedrijven zo belangrijk?

"Verhoudingsgewijs zijn er in Noord- en Oost-Nederland inderdaad veel familiebedrijven. De meesten dragen – bewust of onbewust – het DNA van onze regio in zich. Die Nedersaksische cultuur. Bij ons bedrijf is dat zeker het geval. We beschouwen ons personeel als familie. Zoals we voor onze familie zorgen, zorgen we voor het personeel. Er is ook veel aandacht voor persoonlijke ontwikkeling. Iemand kan hier als stagiaire binnenkomen en uitgroeien tot voorman of uitvoerder. Verder zijn we er voor onze mensen als er problemen zijn. Op financieel gebied, bij ziekte, lief en leed... We zorgen voor elkaar, zien om naar elkaar, naoberschap. Dat is wel wat een familiebedrijf kenmerkt. Werkne-

mers vinden het prettig om in zo'n bedrijfscultuur te werken. Ze voelen zich daardoor extra verbonden met hun werkgever. Tja en wie blijve werknemers heeft en een stabiele werkomgeving creëert, bezit al de belangrijkste ingrediënten om goed te kunnen ondernemen."

Wat is er nodig om die familiebedrijven met dat typische Nedersaksische DNA voor deze regio te behouden?

"Wat je vaak ziet, is dat familiebedrijven zodra er geen geschikte opvolgers meer zijn, worden overgenomen door investeringsmaatschappijen. Als dat gebeurt, betekent dat vaak het einde van de gemeentelijke bedrijfscultuur die er al van oudsher hangt. Alles wordt ineens veel zakelijker. Bij Hogeschool Windesheim is er een lectoraat familiebedrijven. Zij kunnen familiebedrijven helpen en adviseren als de volgende generatie niet de juiste competenties blijkt te hebben, maar ze toch het bedrijf willen voortzetten in de geest van een familiebedrijf. Het lectoraat kan meedenken over een goede Raad van Toezicht, een juiste directie. Op die manier blijven familiebedrijven overeind. Dat is echt belangrijk voor deze regio."

Kun je uitleggen waarom dat zo belangrijk is?

"Familiebedrijven zorgen voor stabiliteit en brede welvaart. Ze laten het verenigingsleven floreren. Sponseren clubs en evenementen omdat ze een lokale binding hebben. Investeringsmaatschappijen staan anders in de wedstrijd. Bij hen telt de vraag; wat levert deze euro aan investering ons financieel op. Onze werknemers komen voor een groot deel uit Kampen en IJsselmuiden. Ik vind dat wij als bedrijf de plicht hebben om een deel van wat we verdienen, terug te laten vloeien in de maatschappij. Dat predik ik overal. Want floreert een stad, dan willen de mensen er graag wonen en werken. In die zin is het een wederkerigheid op lange termijn."

Hoe kun je de Nedersaksische cultuur nog meer inzetten in het bedrijfsleven?

"Misschien kunnen we oude samenwerkingsverbanden van vroeger, zoals het Hanzeverbond, nieuw leven in blazen. Dat zou de moeite van het onderzoeken waard zijn. Onze voorvaderen handelden al met elkaar, dus waarom zou ons dat vandaag de dag niet ook lukken? Er is over en weer al een gunfactor en we hebben een gezamenlijke geschiedenis. Sinds 1 oktober ben ik voorzitter van de Economic Board Regio Zwolle. Ik hoop dat ik in deze functie bruggen kan bouwen tussen ondernemers, onderwijs, overheid en maatschappelijke organisaties en een visie kan overbrengen. Het is mijn manier om mijn steentje bij te dragen aan de maatschappij. Iets dat iedereen in mijn optiek zou moeten doen. Dan ziet Nederland er een stuk mooier uit. Wat je doet, maakt niet uit. Zoek iets dat je kunt en dat bij je past. De één wordt voetbaltrainer, de ander schenkt koffie in het verzorgingshuis. Een derde organiseert

Jelle in 't kort

Naam: Jelle Weever

Leeftijd: 38 jaar

Geboortedorp: IJsselmuiden

Carrière: Jelle runt samen met zijn broer, vader en zus Weever Groep in Kampen. In totaal werken daar zo'n 130 medewerkers. Ze zijn actief in sloop, staal, bouw en logistieke dienstverlening. Daarnaast hebben ze vier windmolens. Jelle heeft twee kinderen, zijn broer ook.

Favoriete dialectwoord: "Deurgoan."

Favoriete uitdrukking: "Van achterom kieke, krieg ie last van de nek." Ik zie heel vaak dat mensen blijven hangen in dat wat is geweest. Ik ben meer iemand van energie steken in wat komen gaat. Leer wel van het verleden, maar blijf er niet in hangen.

Vindt belangrijk: "Weever Bouw wil inclusief zijn. Dus we denken na over hoe we de mensen die aan de zijlijn staan, kunnen integreren in ons bedrijf. Verder staan we een circulaire economie voor. We zijn duurzaam en gaan goed om met energie en grondstoffen."

van alles voor de Oranjevereniging. Ik zet me in voor een betere economie. Zo houden we die fijne samenwerking zoals we die hier kennen, overeind."

'EEN DEEL VAN WAT WE VERDIENEN, LATEN WE TERUGVLOEIEN IN DE MAATSCHAPPIJ'

Jullie zijn de vierde generatie, hoe zit het met jullie opvolgers?

"Ik heb twee kinderen, mijn broer ook. Ze zijn pas in de leeftijd van 4 tot 8 jaar, dus of ze ook ooit in het familiebedrijf stappen, weet nog niemand. Toch denken we nu al wel na over de toekomst. Over twintig jaar moet het bedrijf er wel zo voorstaan dat het over te nemen is. Als de kinderen niet willen instappen, is dat geen ramp. Dan zoeken we andere oplossingen. Je moet kinderen niet dwingen. Dat hebben mijn ouders ook niet gedaan. Die zeiden eerder: 'Doe het niet.' Maar ja, het bloed kruip waar het niet gaan kan."

Veel alledaagse woorden in het Nederlands hebben hun oorsprong in het Nedersaksisch.

WORD KAMEROAD VAN NEDERSAKSEN!

Veel aspecten van de Nedersaksische cultuur zijn ook sterk aanwezig binnen bedrijven en gemeenten in het noorden en oosten van Nederland. Het verbindt op een unieke manier. Met waarden zoals naar elkaar omkijken, de menselijke maat, nuchterheid en samenwerken. Het is de basis van sterke gemeenschappen én een gezonde economie. Deze diepgewortelde cultuur biedt niet alleen stabiliteit, maar vormt ook een fundament voor innovatie en economische groei, terwijl ze openstaat voor nieuwe ideeën van buitenaf.

Wil jij met je bedrijf of gemeente extra bijdragen aan de bekendheid van de Nedersaksische taal en cultuur? Word Kameroad van Nedersaksen!

Verras je medewerkers en relaties met het gloednieuwe magazine Nedersaksen. Vanzelfsprekend is het ook een prachtig welkomstcadeau voor nieuwe inwoners. Laat zien dat jouw bedrijf of gemeente deze regionale kracht ondersteunt. Als Kameroad van Nedersaksen ontvang je het unieke "Kameroad" bord, waarmee je zichtbaar maakt dat jouw bedrijf of gemeente de Nedersaksische cultuur ondersteunt en versterkt.

Onze eerste kameroaden zijn Jelle Weever, directeur van de Weever Groep en voorzitter van de Economic Board Regio Zwolle. En ook bij de gemeente Ommen pronkt het "kameroad" bord al. **Wie volgt?** Hou de social media kanalen van de Overijsselacademie in de gaten.

Ga voor meer informatie naar www.denedersaksen.nl/kameroad

Hendrik Jan Bökkers:

‘IN ’T SALLANDS KLOPT HET GEWOON VOOR MIJ’

Muzikant, podcastmaker en sinds kort ook acteur Hendrik Jan Bökkers (47) draagt de Nedersaksische taal en cultuur een warm hart toe. Binnenkort is hij te zien in de 40-delige dramaserie *Woeste Grond* van AVRO/TROS dat zich afspeelt op een boerderij in Overijssel.

Tekst: Jolanda Hofland Fotografie: Gea Laar

Hendrik Jan: “Halverwege december maak ik mijn acteerdebuut in *Woeste Grond*, een 40-delige dramaserie van AVRO/TROS. Dat was best spannend, want ik heb geen enkele ervaring. Maar ik vond het acteren echt tof. Ik speel boer Dinant Ottink die worstelt met de toekomst van zijn agrarisch bedrijf. Er is een beoogde opvolger, zoon Snoek. Dus uitkopen, lijkt geen optie; de boerderij moet door. Maar kan dat ook? Is deze boer nog baas op eigen grond? Dat is het uitgangspunt van de serie. Met uiteraard daarbij de nodige drama zoals liefde, scheiding, ziekte, dood, generatieverschillen... Er blijft deze familie weinig bespaard. De serie is bedacht door regisseur Johan Nijenhuis. Hij

komt uit Markelo en heeft nog steeds een enorme hang daar de regio. Hij maakte natuurlijk al eerder de regio-soap *Van jonge leu en oale grond* en de speelfilm *De Beentjes van Sint Hildegard*. En nu dus *Woeste Grond*, dat zich ook afspeelt in het oosten van Nederland. Niet meer dan logisch dus dat de personages Nedersaksisch met elkaar praten. Al zeg ik er meteen bij dat we heel erg zijn weggebleven van allerlei clichés en folklore. Het Nedersaksisch wordt namelijk nogal eens in de hoek gedrukt van het mandenvlechten en klompendansen. Zo besteedde een krant ooit aandacht aan de ondertekening van het convenant waarmee het Nedersaksisch een officiële erkende taal werd. Mooi, denk je dan. Maar bij het artikel plaatsten ze een grote stockfoto van een

In de moodertoal

aantal mensen in middeleeuwse kledij. Tja, dat was nu precies niet de bedoeling van het convenant.

ROMANTISEREN

In de serie blijven we in het hier en nu, we romantiseren ook niets. We draaien op zo’n lelijke, moderne boerderij. Niks rietenkap of charmante stalruitjes. Nee gewoon tl-licht in de enorme ligboxenstal. Precies zoals het is. Ook qua taal bootsen we de realiteit na. Mijn personage, Dinant, spreekt met zijn ouders Nedersaksisch en met zijn kinderen Nederlands. Want dat is zoals het tegenwoordig gaat in veel gezinnen. Ook ik praat nauwelijks Nedersaksisch met mijn kinderen. Nooit gedaan. Achteraf stom, maar het ging automatisch, van de weersomstuit sprak ik Nederlands met ze. Misschien omdat ik, en met mij velen, ook in het Nederlands ben opgevoed door mijn ouders. Al sprak mijn vader wel dialect met ons, mijn moeder – een kleuterjuf – voedde ons op in het Nederlands. Dat was toen zo. Daardoor is er al een hele generatie niet meer opgegroeid met het Nedersaksisch in de woonkamer. We horen het nog wel om ons heen. Gelukkig. Maar spreken het onderling niet met elkaar. Sta ik op het schoolplein dan praat ik meestal Nederlands met andere ouders en dialect met de opa’s en oma’s.

MOODERTOAL

De laatste tijd merk ik dat ik vaak nadenk over de vraag hoe we ervoor kunnen zorgen dat het Nedersaksisch blijft bestaan. Ik ben hier wat pessimistisch over. Of misschien eerder realistisch. Nedersaksisch als moodertoal overdragen, gaat al bijna niet meer. Het

‘IK PRAAT NAUWELIJKS NEDERSAKSISCH MET MIJN KINDEREN. ACHTERAF IS DAT STOM’

is al iets geworden van de generatie van onze ouders. Van opa en oma. Aan de andere kant ben ik ook optimistisch. Veel mensen vinden de streektaal prachtig en spreken het overal waar ze kunnen. Ook jongeren. Laatst trad ik met mijn band Bökkers op in Breedenbroek. Daar zag ik allemaal hippe, moderne tieners die onderling zo plat als een dubbeltje spraken. Geweldig! Toch zijn het de uitzonderingen en moeten we ergens een inhaalslag maken. Ik had het erover met Jan Dul-

Hendrik Jan in ’t kort

Naam: Hendrik Jan Bökkers

Geboortegrond: Heino

Woonplaats: Ruurlo

Favoriete dialectwoord: “Rare vraag, ik vind alles mooi in het dialect. Vooral van de zinsopbouw kan ik genieten. In het Nedersaksisch zeg je nog ‘Ik heb de band lek’ in plaats van ‘Ik heb een lekke band.’ Dat vind ik mooi.”

Bekend van: Band Bökkers, podcast Nedersaksen en binnenkort als acteur die het personage Dinant speelt in *Woeste Grond*.

Favoriete plek om op te treden: “Liefst in een dampende zaal of tent waar net iets te veel mensen in staan.”

Muzieknieuws: “We zijn druk bezig met een nieuw album dat in april 2025 verschijnt.”

les, de zanger van de 3J’s uit Volendam. In zijn dorp spreekt iedereen nog dialect. Maar nu voor het eerst, stappen veel ouders over op het Nederlands praten tegen de kinderen. Jan Dulles niet. Hij voedt heel bewust zijn kinderen op in het Volendams. Op die manier zet hij zich in voor het behoud van de Volendamse taal. En hij krijgt veel navolging.

Tegen mij zei hij: ‘Jij zou ook het goede voorbeeld moeten geven in jouw streek. Te beginnen door thuis gewoon plat te praten.’ Tja, daar had hij natuurlijk een punt. Als we willen dat onze kinderen er wat van oppikken, moeten we het ze zelf meegeven. Sindsdien probeer ik thuis vaker dialect met de kinderen te praten. Vooral omdat ik het stom vind van mezelf dat ik daar nooit mee ben begonnen. Als ik nu even met de buurman heb gepraat in het plat, dan probeer ik dat thuis zo lang mogelijk vol te houden. Om mijn kinderen toch die dialectklanken mee te geven. En ze te laten zien dat plat proaten heel gewoon is. Hun reactie is wisselend. De ene keer zeggen ze: ‘Pap, praat toch eens normaal. Je praat niet meer met de buurman, maar met ons.’ Een andere keer vinden ze het leuk en proberen ze mee te doen. Willen ze ineens nog meer woorden en zinnen leren. Op zo’n moment ben ik hoopvol. Kunnen we dan toch met de juiste initiatieven, het proces van het verdwijnen van onze streektaalen? In Wales en Bretagne was de streektaal ook bijna uitgestorven. Daar is het ook gelukt het dialect nieuw leven in de blazen. Wat daar kan, kan hier

Wie bint allemoal noabers
Met hetzelfde verhaal
En dezelfde historie
En dezelfde taal
In het westen de Randstad
En in het oosten de Pruus
An disse kant van de lessel
Doar steet mien huus

Refrein uit het liedje:
Noabers (begin en
eindtune van de pod-
cast Nedersaksen)

wellicht ook. Maar dan moeten we nu wel in actie komen. Want zodra het Nedersaksisch, de taal wordt van onze overgrootouders, is het weg.

TAAL PROMOTEN

Of *Woeste Grond* bijdraagt aan het promoten van het Nedersaksisch? In deze serie gaat het wat mij betreft niet per se om de taal. Het is in de eerste plaats gewoon een goede dramaserie. Had het verhaal in Duitsland afgespeeld, dan spraken we Duits. Was de serie in Noorwegen opgenomen, dan was Noors de voertaal. Omdat het in het oosten is opgenomen, spreken we Nedersaksisch. Het is beslist niet zo van: kijk ons nu eens de taal promoten. De ironie wil natuurlijk dat het juist daardoor wél gebeurt. Kijkers gaan die mooie ie-klanken van het Sallands dialect horen, deern-tie, lied-tie. En er hopelijk van genieten. Bijvangst noem ik dat.

'ALS IK IN DIALECT SCHRIJF EN ZING, KOMT ER VEEL MEER UIT WAT IK BEDOEL'

Bij de muziek van Bökkers gebeurt dat ook. Ik schrijf liedjes in het dialect, wat ons uniek maakt. Toch draait het ook hier niet in de eerste plaats om de taal, maar om de muziek. Als je het dialect weghaalt, moet er nog wel wat overblijven. We zijn rockband, proberen goede muziek te maken. Dus bij alles denk ik: als we dit nu in het Engels doen, klinkt het dan ook nog cool? Dat we ondertussen laten zien dat je ook als Nedersaksischtalige Rockband meetelt en op Radio 2 kunt komen, in de Top2000 kan staan en op Concert at Sea kunt spelen, is voor ons bijvangst. En heel eerlijk, ik zou het niet anders meer willen dan op deze manier. Als ik in het dialect schrijf en zing, komt er veel meer uit wat ik bedoel. *I'm gonna get you baby, I'm gonna get you...* klinkt dat toch anders dan: *Ik goa oe krieg'n deerntie, Ik goa oe krieg'n deerntie, ai'j t moar wet...* In 't Sallands klopt het gewoon voor mij."

DE DEUR STIET ALTIED LÖS...

Op het platteland 'stiet de (achter)deur altied lös'. Wat zoveel betekent als, bezoek is welkom. De Nedersaksische taal zit vol met dit soort prachtige uitdrukkingen die niet alleen de taal zelf levendig houden, maar ook het karakter van de mensen in onze regio weerspiegelen. Deze uitdrukkingen geven een inkijkje in de nuchterheid, bescheidenheid en pragmatische instelling die zo typerend is voor de Nedersaksische cultuur. Oké, nog een paar mooie op een rij:

Doe mar gewoon, dan doe-j gek genoeg. (Doe maar normaal, dan doe je al gek genoeg).

As't niet göt zoals 't mut, dan mut 't mar zoals 't göt. (Als het niet gaat zoals het moet, dan moet het maar zoals het gaat).

In de kökn van de noabers is 't altied better. (Het gras is altijd groener aan de andere kant).

Gries haar is ne kraans op 'n kop. (Wijsheid komt met de jaren).

Gin potte zo scheef of nen dekkell die wa past. (Op ieder potje past een dekseltje).

Fotografie: Mirjam Enzerink

OP VISITE BIJ: ERVE BROAM

Aan de rand van buurtschap Agelo staat Erve Broam, een historische boerderij zoals je ze meer ziet in Twente. Hier runnen Leo (51) en Kristel (46) Scholten Linde samen met zoon Hidde (17), een melkveebedrijf. Ook de vier zussen van Hidde springen af en toe bij. Want van traditioneel boeren is hier geen sprake. In het voorhuis overnachten regelmatig grote groepen die komen genieten van het Twentse platteland. Of ze vergaderen mét zicht op de koeienstal. Dan is er nog een barretje, vlakbij de ingang, waar menigeen een mooi feestje viert. Kortom: er is altijd reuring op het erf.

Tekst : Jolanda Hofland Fotografie: Gea Laar

Boven de niendeur – de grote dubbele schuurdeur – staat op een steen de inscriptie Albert Abrahamink en Jenne Velthuis, anno 1792. Zij waren de eerste bewoners. Erve Broam is naar hen vernoemd. Waarschijnlijk is het erf al veel ouder, want al in 1350 komt de naam Johan Abraminch in Aglo, nu Agelo, voor. Erve Broam is in elk geval al generaties lang in de familie van Leo. Hij en Kristel namen de boerderij over van Leo's ongetrouwde oom Gerard en tante Siny. Kristel weet nog goed hoe ze in 2001 het achterhuis helemaal verbouwden om er zelf te gaan wonen. "Destijds runden we hier alleen een melkveebedrijf. Maar omdat Leo's oom en tante na onze komst, vrij vlot achter elkaar stierven, zaten we ineens met een enorm leeg voorhuis. Dat vonden we zonde. Ondertussen kregen we namelijk best veel volk op het erf, die we rondleidingen gaven op het bedrijf. We hadden net als één van de eerste boeren in de omgeving een melkrobot aangeschaft waar natuurlijk van alles over te vertellen viel. Misschien kunnen we van de woongedeeltes van tante Siny en oom Gerard wel groepsaccommodaties maken en vergaderruimtes? Zo gezegd, zo gedaan."

SIERLIJK GEDECOREERDE GEVEL

"Heel constructief hebben we vervolgens alles aan-gepakt. We hebben hier te maken met een prachtige

driekaps-boerderij. Daarvan zie je er wel meer in Twente, maar bijna nergens is de gevel zo sierlijk en gedetailleerd gedecoreerd met metselwerk als hier. Kijk, hier zie je allemaal muizentandjes en verschillend stijlen metselwerk. Ontzettend knap hoe ze dat destijds hebben gebouwd, zonder kraan of hoogwerker. Een voor een zijn die stenen naar boven gegoooid. De buitenkant hebben we uiteraard helemaal in tact gelaten. Er is alleen een nieuw dak opgekomen.

KRISTEL: 'GASTEN VINDEN HET PRACHTIG OM TWENTS TE HOREN'

Ook het voorhuis is in tact gebleven. De woonkeuken en de woonkamer zien er nog precies zo uit als een eeuw geleden. Met de originele tegels aan de muren. Het zorgt voor een authentieke uitstraling. Uiteraard zijn de keuken, bad- en slaapkamers wel gemoderniseerd. We hebben de accommodatie Bie Sien, naar de vroegere bewoonster, genoemd. Ook accommodatie Bie Gait is grotendeels gestript en van binnen opnieuw in oude stijl opgebouwd. Alles is goed geïsoleerd. Tegenwoordig kunnen we in het linkergedeelte van de boerderij twee grote groepen van zestien personen

Kristel in 't kort

Naam: Kristel Scholten Linde
Geboortedorp: Losser
Favoriete dialectwoord: Goodgoan
Favoriete dialectuitdrukking: De domste boer'n verbouwt de dikste truffel
Favoriete plek: Erve Broam

ontvangen. Daarnaast is er de vakantiewoning iets verderop voor acht personen, hebben we nog een geweldige vergaderruimte in de boerderij én een bar waar we ontbijt, lunch of een avondborrel voor onze gasten serveren. In diezelfde ruimte worden ook feestjes gevierd voor zo'n zeventig mensen. Als extraatje hebben we het oude bakhuisje hier in de tuin – wat monumentaal erfgoed is – omgetoverd tot een wellnessruimte en sauna. Er wordt dus nog steeds gebakken, maar op een heel andere manier. "

TOEKOMST BOERENBEDRIJF

Bij Erve Broam is dus geen enkele ruimte onbenut gelaten. Alles is in gebruik. Met name Kristel regelt het gastengedeelte, het jongvee en de boekhouding. Leo

HIDDE: 'HET MOOISTE MOMENT VAN DE DAG IS, ALS IK DOOR DE STAL LOOP EN OM ME HEEN KIJK NAAR DE KOEIEN'

en zoon Hidde ontfermen zich over het melkveebedrijf. De vier dochters, Myrthe (22), Benthe (19), Hinke (15), Dycke (13) springen bij waar nodig. Al werken de kinderen ook allemaal ergens anders. "Want", zegt Kristel, "Het is zinvol dat ze ook zien hoe het bij een ander gaat. Daar leer je van. Bovendien is het maar zeer de vraag hoe de toekomst er voor ons boerenbedrijf gaat uitzien. Met alle stikstof en Natura 2000regels en nu ook nog de mogelijke komst van een munitiedepot van defensie, maak ik me wel zorgen of de volgende generatie hier nog kan boeren. Het is ironisch. We zijn eigenaar van het bos dat als Natura 2000 wordt bestempeld. Al generatieslang zorgen we daar voor de natuur. We kappen nooit zo maar of in eigen belang. Kijk, hier voor onze boerderij staan enorm oude eiken. Op het erf komen, kan alleen slingerend via een smal weggetje tussen die eiken door. Niet echt handig zou je zeggen. En toch laten we het zo, omdat we hart hebben voor de omgeving en de natuur die hierbij hoort. Vanwege de stikstofregels hebben we al heel wat landbouwhectares moeten opgeven. Langs de slootranden mogen we niet meer bemesten en door het vervallen van de derogatie mogen we veel minder mest aanbrengen dan de gewassen nodig hebben, waardoor de opbrengst ook weer minder wordt. Zo komen we in een neerwaartse spiraal.... Het gewas heeft mest nodig om te kunnen groeien.

Tot twee jaar geleden waren wij nog extensief. Dus wij konden alle mest van onze koeien op ons eigen land verwerken. Dat kan nu niet meer. We moeten al mest afvoeren. Als we nu ook nog ingeperkt worden vanwege de komst van een munitiedepot dan wordt het helemaal ingewikkeld. Eind dit jaar wordt waarschijnlijk bekend waar die depots moeten komen. Zijn wij de pineut en die kans is aanwezig, dan moeten we nog meer boerenland opgeven en kan die afvoer van mest flink in de papieren lopen. Grote vraag is dan of het boeren nog loont. Deze boerderij gaat al eeuwen van generatie op generatie. Je weet dat je het in vruchtgebruik hebt. In de tussentijd wil je er netjes op passen. Ik zou er wel moeite mee hebben als wij degene zijn die moeten zeggen: hier stopt het."

MOOISTE MOMENT VAN DE DAG

Zoon Hidde deelt de zorgen van zijn moeder. Sinds hij kan praten, zegt hij al dat hij boer wil worden. Hij is zeventien en gaat naar de Middelbare Landbouwschool. In zijn vrije tijd is hij bij de koeien of in de weilanden te vinden. "Het mooiste moment van de dag is, als ik door de stal loop en om me heen kijk naar de koeien die met hun glanzende vel boven de voerbakken staan te kauwen. En vervolgens op hun dooie gemakje – maar wel regelmatig – de melkrobots bezoeken. Ik kan daar heel blij van worden. Het laat me zien dat als wij goed zijn voor onze dieren, zij goed zijn voor ons." Tuurlijk weet Hidde ook wel dat het erop of eronder is de komende jaren. Hij heeft ook al een paar keer geprotesteerd voor zijn toekomst. Met de tractor helemaal naar Den Haag. "Ik wil niet te pessimistisch zijn. Het wordt ons niet makkelijk gemaakt, maar ik denk ook dat het zo niet door kan gaan. Het tij gaat keren. Er komt echt wel weer een periode dat de boeren hard nodig zijn. Ik blijf in elk geval positief. Hoe ik dat doe? Gewoon dom doorgaan."

KRISTEL: 'WE WILLEN DAT ONZE KINDEREN ZICH BEWUST BLIJVEN VAN HUN TWENTSE WORTELS'

"Aan de keukentafel praten we er regelmatig over met elkaar", vult Kristel aan. "Al ben ik het soms ook wel eens zat. Hidde vindt mij sowieso te negatief. Ik noem mezelf eerder realistisch. Ik houd hem een spiegel voor. Hij moet heel goed nadenken voordat hij echt als boer verdergaat. Dan zeg ik: 'Straks gaan je vrienden vier dagen werken, hebben ze een pappa-dag, gaan

Hidde in 't kort

Naam: Hidde Scholten Linde
Geboortedorp: Agelo, geboren in ziekenhuis in Hengelo maar opgegroeid in Agelo
Favoriete dialectwoord: Moi
Favoriete dialectuitdrukking: 't Löp wa loss
Favoriete uitgaansgelegenheid: Bruins in Saasveld

op vakantie en doen hun ding. Terwijl jij zeven dagen in de week verantwoordelijk bent voor je boerderij en vee. Op zich is met hard werken niks mis mee. Dat hebben we altijd gedaan. Waar ik moeite mee heb,

KRISTEL: 'VIA DE TAAL GEVEN WE ONZE GESCHIEDENIS EN IDENTITEIT DOOR AAN DE VOLGENDE GENERATIE'

is hoe we tegenwoordig worden weggezet door een deel van de maatschappij. 'Boeren zijn dierenbeulen, slecht voor natuur, dom...' Dat doet echt pijn. Omdat het zo niet waar is. Het ontnemt ons de boerentrots. Als boer wil je trots zijn op het voedsel dat je elke dag met passie produceert. Voedsel waarmee we de wereld kunnen voeden. Daarnaast is het nu nog de vraag of je er in de toekomst wel een goede boterham mee kunt verdienen. Zeker als de situatie voor de boeren niet verbetert. Ach, ik wil ook niet te veel doemdenken, maar ben zoals gezegd realistisch. Ik gun Hidde zijn toekomst hier op Erve Broam. Want dat hij passie heeft voor het bedrijf en de koeien, zie je aan alles."

MOEDERTAAL

Op Erve Broam is niet alleen het landschap authentiek Twents, ook de taal speelt een belangrijke rol in het dagelijkse leven. Voor Leo, Kristel en hun kinderen is het spreken van het Twents niet alleen een manier van communiceren, maar ook een manier om hun verbondenheid met de streek en haar geschiedenis te uiten. "Twents is onze moedertaal", vertelt Kristel. "Het is de taal van het hart. We merken dat gasten het vaak prachtig vinden om ons in dialect te horen praten. Het geeft ze het gevoel dat ze echt middenin het Twentse platteland zitten." Zoon Hidde voegt toe: "Als ik met de koeien werk of als ik rondleidingen geef, komt het Twents er vaak automatisch uit. Het voelt natuurlijk en het hoort gewoon bij wie we zijn. Soms probeer ik bewust Nederlands te praten voor de gasten, maar ik merk dat het Twents altijd een beetje blijft hangen, vooral in uitdrukkingen of grapjes. Dat vinden mensen juist mooi." Kristel is ervan overtuigd dat hun favoriete dialectwoorden en uitdrukkingen een onderdeel vormen van

wie we zijn. "Bovendien laten ze ook zien hoe rijk en veelzijdig de Twentse taal is. Of het nu gaat om een groet als *Moi* of een uitdrukking als *De domste boer'n* verbouwt de dikste truffel, het vertelt iets over onze cultuur en manier van leven. Het gebruik van

HIDDE: 'IK WIL NIET PESSIMISTISCH ZIJN OVER DE TOEKOMST'

die Twentse taal is voor ons dan ook meer dan een traditie; het is een manier om onze geschiedenis en identiteit door te geven aan de volgende generatie. We willen dat Hidde en de meisjes zich bewust blijven van hun Twentse wortels. Niet alleen in hoe ze omgaan met het land, maar ook in de taal die ze spreken."

N

In sommige dialecten van Overijssel hoor je een opmerkelijke herhaling: "Ik ga op huus op an". Deze dubbele 'op' is typisch voor het Nedersaksisch. Ander bekender voorbeeld is de zin uit Oerend Hard van Normaal: "Iedereen zee van die leu heur ie nooit meer wat van."

OVERIJSSSEL ACADEMIE

WAT DOET DE OVERIJSSSELACADEMIE

WIJ MAKEN DE EIGENHEID VAN DE REGIO VOELBAAR

Bij de Overijssselacademie maken we de unieke eigenheid van onze regio voelbaar. Wij verbinden de rijke geschiedenis van Overijssel, de Nedersaksische taal en cultuur, en de toekomst van ons erfgoed op een manier die raakt en inspireert.

REGIONALE GESCHIEDENIS TASTBAAR MAKEN

Door verhalen te vertellen over landschap, bestuur, handel en migratie, maken we het verleden tastbaar en relevant voor de uitdagingen van vandaag. Met podcasts, lezingen, educatie en samenwerkingen met kunst en cultuur laten we zien dat onze geschiedenis nog steeds een bron van inspiratie is.

VERSTERKEN VAN DE NEDERSAKSISCHE TAAL EN CULTUUR

De Nedersaksische taal en cultuur vormen het hart van wie we zijn. Via workshops, onderzoek en de podcast De Nedersaksen zorgen we ervoor dat dit culturele erfgoed levend blijft. Samen met scholen maken we jongeren bewust van hun wortels, waardoor ze zich sterker verbonden voelen met hun omgeving.

ONDERSTEUNING VAN ERFGOEDINSTELLINGEN

Daarnaast ondersteunen we erfgoedinstellingen met ons Erfgoedplatform, bieden we advies en coaching en helpen we hen om dit werk duurzaam voort te zetten.

Zo bouwen we bruggen tussen verleden, heden en toekomst. Onze projecten versterken het DNA van Overijssel en laten zien dat de regionale eigenheid blijft leven en inspireert – nu en in de toekomst.

BIJ ONS DRAAGT IEDEREEN BIJ AAN DE VERSTERKING VAN ONZE TAAL EN CULTUUR

Onze collega's zijn ware ambassadeurs van het erfgoed en werken dagelijks aan het versterken van de regionale geschiedenis, taal en cultuur.

Harrie Scholtmeijer – Dialectoloog en expert Nedersaksisch

"Het Nedersaksisch is meer dan een communicatiemiddel; het weerspiegelt onze geschiedenis en cultuur. Elk woord vertelt een verhaal over ons verleden en helpt ons om onze regionale eigenheid door te geven."

Albert Bartelds – Streektaalconsulent en gastdocent

"Ik zie de verwondering bij jongeren wanneer ze hun eigen geschiedenis en taal ontdekken. Het geeft hen trots en een gevoel van verbondenheid met de regio."

Linde Otten en Merijn de Leur – Projectmedewerkers marketing en communicatie

"Ons werk maakt de verhalen van de regio tastbaar, of dat nu via social media, tentoonstellingen of lokale evenementen is. Zo zorgen we ervoor dat ons erfgoed blijft leven."

Marjanne Foppen – Erfgoedcoach

"Ik ondersteun lokale erfgoedorganisaties bij het ontwikkelen van projecten om ons erfgoed toegankelijk te maken voor iedereen. Samen zorgen we ervoor dat onze geschiedenis levend blijft en doorgegeven wordt aan volgende generaties."

Martin van der Linde, Marco Krijnsen en Kees Dinkla

– Regionale historici

"Geschiedenis is meer dan feiten; het inspireert ons om te begrijpen wie we zijn. Door thema's zoals Noaberschap en de Hanze belichten we de unieke kenmerken van de Nedersaksische cultuur."

Geeke Snijders – Directeur Overijssselacademie

"Mijn passie is het verbinden van traditie en innovatie. Samen met ons team maken we het erfgoed zichtbaar, zodat mensen hun regionale eigenheid bewust beleven."

BEKIJK DE SERIE WIJ ZIJN NEDERSAKSEN

Albert Bartelds en Hendrik Jan Bökkers gaan in Overijssel op zoek naar onze rijke geschiedenis, regionale identiteit en unieke taal. Een mooi samenwerkingsproject van de Overijssselacademie en regionale omroep Oost. Ga naar www.denedersaksen.nl

LUISTER NAAR DE PODCAST DE NEDERSAKSEN

Neem een kijkje in de wereld van de Nedersaksische taal en cultuur met de podcast De Nedersaksen met Hendrik Jan Bökkers en Albert Bartelds. Met persoonlijke verhalen, muziek en interviews met cultuurdragers brengt deze podcast ons erfgoed tot leven. Ga naar www.denedersaksen.nl

LEER TWENTS EN SALLANDS: EEN KENNISMAKING MET STREEKTAAL

Maak kennis met de Twentse en Sallandse taal, en ervaar de schoonheid van deze streekdialecten. Scan de QR-code voor een eerste kennismaking.

Wat vind je - wat dunkt oe - van dit Nedersaksen magazine? Boeit, raakt of inspireert het? Wakkert het je streektrots aan? En voor 'nieuwkomers'; helpt het je 'inburgeren'?... Wij zijn reuze benieuwd. Laat het ons weten! Via Nedersaksen.nl, onze socials of info@overijssselacademie.nl

ZOARGZAKBOOK: VERBINDING IN DE ZORG

Bestel ons Zoargzakboek en maak de zorg persoonlijker met het Nedersaksisch! Dit handboek biedt zorgmedewerkers eenvoudige tools om warm en effectief contact te maken met cliënten, zelfs zonder vloeiend dialect. Ga naar www.overijssselacadmie.nl en klik op 'Onze projecten'.

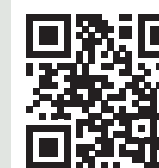

ERVAAR DE KRACHT VAN HET NEDERSAKSISCH IN EEN WORKSHOP OF LEZING

Doe mee aan een van onze interactieve workshops of lezingen en ontdek de rijkdom van het Nedersaksisch. Ga naar www.denedersaksen.nl

DUIK IN DE RIJKE GESCHIEDENIS VAN HET NEDERSAKSISCH

Ontdek de fascinerende geschiedenis van de Nedersaksische taal en cultuur. Scan de QR-code en leer hoe deze eeuwenoude taal onze regio heeft gevormd.

WIL JE MEER WETEN, MEEDOEN OF SAMENWERKEN?

Neem contact met ons op via:
E-mail: info@overijssselacademie.nl

Bezoek onze website voor meer informatie en telefoonnummers en volg ons op social media!
www.overijssselacadmie.nl

Nieuwsgierig naar meer?

www.denedersaksen.nl